

malaria i te nui o te roto ki tera waahi. No te tapuketanga i nga roto, no te ringihanga ki te hinu karahini katahi ano ka mutu te matemate o te tangata, ka ngaro hoki te waeroa. Kaore he **malaria** o Niu Tirenī.

Ko ta Puruhi ngau i te tangata he ngau kohuru kaore hoki aana pao hei whakaatu pera me ta Waeroa. Ahakoa pai te moenga, Kaiapoi nga paraikete, ruwha ranei te tangata ka tuwhanatia ia e Puruhi, e kore e reka taana moe, ka hurihuri tonu i te po roa. Ma te ongaonga noa o nga waewae huhua o Puruhi e rere ai te moe.

I te mea kaore ano kia tu he pihopa Maori ka rongo au ki a Apirana Ngata e ki ana ko te tangata tika hei pihopa mo te Iwi Maori he tangata kua honia e te puruhi. Kei te mohio a Apirana ki te hohoni a te puruhi i ona kopikopikotanga i o tatou marae huhua. I rongo ano au ki tetahi tangata nui, ka mutu ano te mea e moe ai te tangata i nga whare puruhi ko te kiri, ka ongaonga—ka rere te moe ki tawhiti titiro mai ai. Hae ai au ki nga tangata kaore nei e rongo ki te kikini a Puruhi. Ahakoa pewhea te ngau a te puruhi, kei te takaokeoke au nei kei te ngongoro ia o ratou ihu. He tu tangata ano pea—no Ngati-Mamoe.

E rua nga take i nui ai te puruhi o te whare: Tuatahi he uru no te kuri, he tata ranei, ki te whare; tuarua, he paru no te whare, he kore e tahia, he kore e horoia.

Kaore ano he waiata a taua nei a te Maori mo a taua nei puruhi engari te Pakeha. No te kitenga o Ropata Purana i te puruhi e piki ana i runga o te potae o tetahi wahine atahua ka puta i a ia enei kupu:—

Ye ugly, creepin', blasted wonner,
Detested, shunn'd by saunt an' sinner,
How daur ye set your fit upon her—

Sae fine a lady!
Gae somewhere else, and seek your dinner
On some poor body.

E koe, e te ngarara ngokingoki, 'poko-kohua,
I kinongia nei e te tangata pai, e te tangata hara,
Tou toa ra ki te piri ki a ia—

Ho wahine tino atahua!
Haere he waahi ke rapu tina ai mau
Ki te tinana e tika ana.

Ka mutu ano te pai o Puruhi he kore e whiriwhiri i te tangata—he rite katoa ki a ia—tama, tamahine ranei; kai-hi ika, mema paremata ranei; pupurikana, pihopa ranei. Kaore hoki aana whakahawea ki te hiroki, ki te ruruhi, ki te poro-ngarara, ki te ware—he reka katoa ki a ia.

E kiia ana e te pakeha he puruhi te kai-titaritari i te mātē kino nei i te **puponika**.

Kaati ake pea i konei nga kupu mo Puruhi me huri tatou i naiane ki tona whanaunga tata ki a Mihi Rango. I whanau mai a Rango i roto o te paru taoruoru; ko tona